

กมลชกติก

ปีที่ 11 ฉบับที่ 3769 วันอังคารที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2555 หน้า 49

'แม่ใจ' สำเร็จสกัดสารสมุนไพรไทย

ช่วยเกษตรกรกันโรคเชื้อราสัตว์น้ำ

ดร.จิราพร โรจนทินกร

ปัญหา สารตกค้างในสินค้าสัตว์น้ำที่สืบเนื่องมาจากการใช้ยาและสารเคมีเพื่อรักษาโรคในการเพาะสัตว์น้ำ มีสาเหตุหลักมาจากการใช้ยาไม่ถูกต้อง โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ยาโดยขาดความรู้และความเข้าใจในยานั้นๆ รวมทั้งการใช้ยาโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำให้มีผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้าสัตว์น้ำในปัจจุบัน ภาครัฐและเอกชนหลายฝ่ายได้เร่งระดมความคิดในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ขณะเดียวกันเกษตรกรจำนวนมากก็เริ่มหันมาให้ความสนใจเกี่ยวกับการใช้สมุนไพรที่มีสรรพคุณทางยา ในการรักษาโรคต่างๆ เพื่อใช้ทดแทนยาและสารเคมีเพื่อรักษาโรคในสัตว์น้ำที่ก่อให้เกิดปัญหาในปัจจุบัน

สารสกัดจากสมุนไพรไทยเพื่อทดแทนยาปฏิชีวนะและสารเคมีในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จึงเป็นทางเลือกที่สำคัญในการแก้ปัญหาดังกล่าว เนื่องจากเป็นวัตถุดิบที่หาได้ง่าย มีอยู่มากมายทั้งในธรรมชาติและเพาะปลูกขึ้นเอง ที่สำคัญยังมี

ราคาถูกกว่ายาปฏิชีวนะและสารเคมีที่นำเข้ามาจากต่างประเทศหลายเท่าตัว

ด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้ ดร.จิราพร โรจนทินกร จากคณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ มหาวิทยาลัยแม่ใจและคณะได้ร่วมกันวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สารสกัดสมุนไพรไทยหลายชนิดที่หาง่ายในท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ทดแทนยาปฏิชีวนะในการป้องกันและรักษาโรคแบคทีเรียและโรคเชื้อราในสัตว์น้ำ โดยเริ่มจากการทดลองวิจัยการใช้สารสกัดสมุนไพรผสมอาหารให้กุ้ง เมื่อเปรียบเทียบการรักษาโรคแบคทีเรีย 2 ชนิดคือ *Aeromonas hydrophyla* และ *Vibrio harveyi* ผลปรากฏว่าสารสกัดสมุนไพรที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมามีประสิทธิภาพ

ดีเทียบเท่ากับยาปฏิชีวนะที่ใช้กันทั่วไป

ดร.จิราพรเผยต่อว่า โรคเชื้อราในสัตว์น้ำจะพบมากในการเพาะไข่ปลา พ่อแม่พันธุ์และปลาสวยงาม การป้องกันและรักษาโรคนั้นจะใช้สารมาลาไคท์-กรีน ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็งหรือใช้ยาปฏิชีวนะต่อต้านเชื้อรา คณะวิจัยจึงได้พบสารสกัดสมุนไพรไทยหลายชนิด เช่น พญาขอ ฟ้าทะลาย โจร กระเทียม ชุมเห็ดเทศ ใบฝรั่ง ฯลฯ ที่สามารถยับยั้งเชื้อราที่ก่อให้เกิดโรคในสัตว์น้ำได้ดี ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งการฟักไข่ปลา การอนุบาลไข่ปลา ปลาโตและปลาสวยงาม

“การทำให้สมุนไพรอยู่ในรูปของสารสกัด ทำให้ได้ตัวยาที่บริสุทธิ์ สามารถควบคุมความแรงของยาได้ง่ายขึ้น ยังเป็นการลดการเสื่อมสภาพของตัวยา อันเนื่อง

[ต่ออีกหน้า]

มาจากการกระทำของเอนไซม์
ที่ปนอยู่ในสมุนไพร อีกทั้งทำให้
ตั้งตัวรับยาเคมีที่คงตัวง่ายขึ้น
ได้ผลิตภัณฑ์ที่
สวยงามและ
น่าใช้

นอกจากนี้สารสกัดสมุนไพรยังทำให้อยู่ในรูป
ขี้ผึ้งได้ดีและสามารถพัฒนาเป็นขี้ผึ้ง
ที่ปลอดภัยได้ด้วย”

หัวหน้าคณะวิจัยคนเดิมยังระบุอีกว่า
นอกจากนี้คณะวิจัยได้ทำสารสกัดสมุนไพรใน
รูปผงเพื่อสะดวกในการเก็บรักษาและการใช้
งานด้วยระบบ freeze dry ซึ่งจะรักษาคุณภาพ
ของสารสกัดได้ครบถ้วน ทั้งยังสะดวกในการ
เก็บและการขนส่งอีกด้วย ที่สำคัญเกษตรกรได้มี
การใช้สมุนไพรผสมอาหาร แคใช้ในรูป
สมุนไพรสดและผง ทำให้ปริมาณ
สารอาหารที่สัตว์น้ำควรจะได้รับ
ลดลงตามสัดส่วนที่ถูกผสม

“การใช้สารสกัดสมุนไพร
ทำให้สัตว์น้ำได้รับสารออกฤทธิ์
ในปริมาณที่ชัดเจน เป็นสาร
เข้มข้นที่มีฤทธิ์กำจัดเชื้อโรคโดยตรงมีประสิทธิภาพ
สูงและไม่มีส่วนต่อปริมาณสารอาหารสามารถใช้ได้
ทั้งวิธีการผสมอาหารและการละลายในน้ำเพื่อแ่
รักษา ให้ง่ายและสะดวก”

การใช้สารสกัดจากสมุนไพรไทยเพื่อทดแทน
ยาปฏิชีวนะและสารเคมีในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
จึงเป็นอีกทางเลือกของเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อรักษาโรคเชื้อราในสัตว์น้ำ
ชนิดต่างๆ อันนำมาซึ่งความปลอดภัยของผู้บริโภค
และลดต้นทุนการผลิตได้เป็นอย่างดี สนใจขึ้น
ตอนการผลิตและผลิตภัณฑ์ติดต่อคณะเทคโนโลยี
การประมงและทรัพยากรทางการ ม.แม่โจ้ โทร.
0-5387-3470-2, 08-9633-8482 ในวันและ
เวลาราชการ

● สุรัตน์ อัดตะ ●